

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ на НАУКИТЕ	
ИНСТИТУТ за ГОРАТА	
Регистров номер: РД-15-209/24.05.26	
Срок за изпълнение	

СТАНОВИЩЕ

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 4.3. Биологически науки., научна специалност Екология и опазване на екосистемите, за нуждите на секция „Лесовъдство и управление на горските ресурси“ към Институт за гората - БАН, обявен от Институт за гората - БАН в ДВ бр. 18 от 17.02.2026 г.

Кандидат за участие в конкурса: доц. д-р Ина Йосифова Анева

Изготвил становището: доц. д-р Пламен Станков Глогов, председател на научно жури утвърдено със заповед РД 15-209 от 15.04.2026 на директора на Института за гората-БАН

1. Кратки биографични данни.

Доц. д-р Ина Йосифова Анева е утвърден учен в областта на ботаниката, фитохимията и опазването на растителното биоразнообразие. Професионалното ѝ развитие е изцяло свързано с Българската академия на науките, където последователно преминава през академичните длъжности асистент, главен асистент и доцент в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания-БАН. От 2019 г. е доцент в същия институт, а също така изпълнява и длъжността научен секретар на направление „Биоразнообразие, биоресурси и екология“ към БАН. През 2016 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ с дисертационен труд на тема „Биологично и фитохимично in situ и ex situ изследване на видове от р. *Sideritis* с консервационен статус в България“. Магистърската ѝ степен по ботаника (висши растения) е придобита в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, където е отличена със Златна значка за отличен успех, а преди това завършва бакалавърска степен по молекулярна биология в същия университет. Научната дейност на доц. Анева се характеризира с висока публикационна активност и международна разпознаваемост. Тя е автор и съавтор на 148 научни публикации, от които 102 са индексирани в Web of Science и Scopus, с общ импакт фактор 223. Участвала е в 48 научни проекта, като на 14 от тях е ръководител, и е представила 174 научни доклада на национални и международни форуми. За своята научна и обществена дейност е удостоена с редица престижни отличия, сред които Голямата награда за млад учен „Питагор 2020“, Почетния знак „За заслуги към БАН“ (2024) и международната награда UNESCO's Man and the Biosphere (MAB) Young Scientists Award. Наред с научната си работа развива и активна преподавателска дейност в Лесотехническия университет, Нов български университет и Аристотеловия университет в Солун.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с минималните изисквания, съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН.

В представената справка с наукометричните показатели на доц. д-р Ина Йосифова Анева за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ са посочени общо 3881 точки при минимално изискуеми 660 точки за съответната научна област, професионално направление и научна специалност. По отделните групи показатели кандидатът покрива и значително надвишава минималните изисквания, както следва:

Група А (дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“) - 50 т.; Група В (хабилитационен труд - научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus) - 254 т. при минимално изискуеми 100 т.; Група Г (научни публикации, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, извън хабилитационния труд) - 782 т. при минимално изискуеми 240 т.; Група Д (цитирания в научни издания, монографии и колективни томове, индексирани в Web of Science и Scopus) - 1600 т. при минимално изискуеми 120 т.; Група Е (участие и ръководство на научни и образователни проекти, ръководство на докторанти и други академични дейности) - 783 т. при минимално изискуеми 150 т. Допълнително по показателите на Институт за гората - БАН са отчетени още 412 т. Представената научна продукция включва защитен дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“, хабилитационен труд под формата на научни публикации в издания, реферирани и индексирани в

Web of Science и Scopus, както и значителен брой публикации извън хабилитационния труд. Отчетени са и 800 цитирания в научни издания, монографии, колективни томове и патенти, реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus, които формират 1600 точки по група показатели Д. Съгласно представените документи и справката-самооценка, доц. д-р Ина Анева изпълнява изцяло минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в област за област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност Екология и опазване на екосистемите, като значително надхвърля изискуемия минимален праг, определен в Правилника за развитие на академичния състав на Институт за гората - БАН.

3. Общо описание на представените материали.

За участие в настоящия конкурс доц. д-р Ина Йосифова Анева е представила списък с общо 148 научни публикации, от които 56 научни труда са представени за участие в конкурса, а останалите 92 са извън конкурсната документация. Като хабилитационен труд са представени 16 научни публикации, включени в група показатели В, публикувани в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus). Сред тях преобладават публикации в списания от първи и втори квартал (Q1 и Q2), като Plants, Diversity, Life, Horticulturae, Plant Biosystems, Chemistry and Biodiversity и др. Научните трудове са тематично обединени около изследвания върху растителното биоразнообразие, фитохимията, етноботаниката, молекулярната идентификация и опазването на лечебни и редки растителни видове. Останалите публикации, представени за участие в конкурса, са разпределени в група показатели Г и включват значителен брой статии в международни научни списания с висок импакт фактор, индексирани в Web of Science и Scopus. Сред тях се открояват публикации в списания като Biological Conservation, Frontiers in Pharmacology, Phytomedicine, Forest Ecology and Management, Plants, Food Research International и други престижни международни издания. Представената научна продукция показва ясно изразена интердисциплинарност и широка международна научна колаборация. Изследванията на кандидата обхващат проблеми, свързани с биоразнообразието, фитохимичния профил и биологичната активност на лечебни растения, молекулярната таксономия и ДНК баркодирането, опазването на редки и ендемични видове, етноботаниката и устойчивото използване на растителните ресурси. В значителна част от публикациите доц. д-р Ина Анева е водещ или кореспондиращ автор, което свидетелства за нейния съществен личен принос при планирането, провеждането и публикуването на научните изследвания.

4. Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важните научни и научно-приложни приноси.

От представените справки за научни и научно-приложни приноси става ясно, че научноизследователската дейност на доц. д-р Ина Йосифова Анева е насочена към актуални проблеми в областта на екологията, опазването на екосистемите, растителното биоразнообразие, етноботаниката, молекулярната таксономия и фитохимията. Особено място в нейните изследвания заемат въпросите, свързани с влиянието на антропогенните фактори върху растителното разнообразие, устойчивото използване на растителните ресурси и опазването на редки, ендемични и консервационно значими растителни видове. Съществен дял от научната продукция на кандидата е свързан с изследвания върху структурата и динамиката на растителното разнообразие в различни типове екосистеми. Особено значение имат проучванията върху влиянието на земеползването и климатичните фактори върху видовото богатство в агроекосистемите на България, при които е установена ключовата роля на полуестествените тревни съобщества и пасищните екосистеми за съхраняването на биоразнообразието. Показано е, че интензивното земеползване и антропогенният натиск водят до намаляване на видовото разнообразие и до промени в структурата на растителните съобщества. Важен принос с екологична и природозащитна насоченост представляват изследванията върху флористичното и хабитатното разнообразие на тревните екосистеми в България. Установени са високи стойности на видово богатство и значителна хетерогенност на

тревните съобщества, включващи редки, ендемични и консервационно значими видове. Подчертано е значението на варовиковите местообитания и специфичните екологични условия за формирането и поддържането на растителното разнообразие, както и необходимостта от прилагане на целенасочени мерки за опазване на тези екосистеми. Сред значимите научни приноси следва да бъдат открити и изследванията върху пространствените модели на биоразнообразието и ролята на зелената инфраструктура за поддържането на екологичната устойчивост в агроландшафтите. Установено е, че полуестествените местообитания и ландшафтната свързаност имат ключово значение за съхраняването на специализирани растителни и животински видове и за поддържането на екосистемните функции. Научната дейност на доц. д-р Ина Анева включва и приноси, свързани с опазването на редки и ендемични растителни таксони. Особено значение има описването на новия за науката вид *Sideritis elica* от Централните Родопи, установен чрез интегриран морфологичен и молекулярно-филогенетичен подход. Подчертано е критичното природозащитно състояние на вида поради ограничения размер на популацията и тясната му екологична специализация. Съществени са и приносите в областта на молекулярната таксономия и генетичното разнообразие на лечебните растения. Чрез прилагането на ДНК баркодирание и молекулярно-филогенетични анализи са изяснени таксономични и еволюционни взаимоотношения при представители на родовете *Thymus* и *Sideritis*, което има значение както за систематиката и опазването на растителното разнообразие, така и за устойчивото използване на растителните ресурси. Силен акцент в научната продукция на кандидата представляват етноботаничните и етнофармакологичните изследвания, насочени към документиране и съхраняване на традиционните знания за използването на лечебни растения в Родопите и на Балканския полуостров. Тези проучвания имат не само културно значение, но и пряка връзка с опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на растителните ресурси. Установена е връзката между традиционната употреба на растенията, тяхната екологична достъпност и необходимостта от прилагане на мерки за съхраняване на природните популации. Наред с екологичните и природозащитните аспекти, в изследванията на доц. д-р Ина Анева са развити и значими фитохимични и биохимични направления. Изследвани са химичният състав, хемотипното разнообразие и биологичната активност на редица лечебни растения, като са установени нови хемотипове и видово-специфични фитохимични профили при представители на род *Thymus*. Получените резултати имат значение както за хемотаксономията и оценката на биологичното разнообразие, така и за устойчивото използване и култивиране на местни растителни ресурси. В обобщение, научната продукция на доц. д-р Ина Йосифова Анева се характеризира с ясно изразена интердисциплинарност и съществен принос към развитието на екологията и опазването на екосистемите, чрез интегриране на флористични, молекулярни, етноботанични и фитохимични подходи при изследването и съхраняването на растителното биоразнообразие.

5. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата.

Научните трудове на доц. д-р Ина Йосифова Анева са получили широко отражение в международната научна литература. Представената справка показва общо 803 цитирания на 82 научни публикации, индексирани в световноизвестните бази данни Web of Science и Scopus. Публикациите на кандидата са цитирани в престижни международни издания като *Molecules*, *Journal of Ethnopharmacology*, *Phytochemistry Reviews*, *Plants*, *Industrial Crops and Products*, *Frontiers in Pharmacology*, *Phytomedicine Plus*, *Biochemical Systematics and Ecology* и др., което е показател за високата научна значимост и актуалност на нейните изследвания.

Особено силно международно отражение имат трудовете, свързани с фитохимията, хемотаксономията, генетичното разнообразие и биологичната активност на лечебни растения от родовете *Sideritis*, *Rhodiola* и *Fumaria*, както и публикациите, засягащи биоразнообразието и опазването на растителните ресурси. Цитиранията от учени и научни колективи от различни държави свидетелстват за устойчив интерес към научните резултати на кандидата и за тяхната добра международна разпознаваемост.

6. Участие в научни проекти.

В представената конкурсна документация доц. д-р Ина Йосифова Анева представя значителна проектна дейност, включваща участие и ръководство на национални и международни научноизследователски и образователни проекти, финансирани от Фонд „Научни изследвания“, Министерството на образованието и науката, БАН, програма „Хоризонт Европа“ и други международни програми. Кандидатът е участвал в редица проекти, свързани с опазването на биологичното разнообразие, устойчивото използване на лечебните растения, молекулярно-генетичните и фитохимичните изследвания, екосистемните услуги и адаптацията към климатичните промени. Особено значение имат проектите, насочени към оценка и опазване на растителното разнообразие, управление на защитени територии, ДНК баркодиране, изследване на екосистемните функции и разработване на модели за устойчиво използване на растителните ресурси. Впечатление прави активната роля на доц. д-р Ина Анева като ръководител и координатор на научни проекти. Тя е ръководител на национални и международни проекти, свързани с изследване на генетичната изменчивост и метаболитния профил на лечебни растения, екологична оценка, разработване на иновативни технологии за биоактивни продукти и международно научно сътрудничество по програма „Хоризонт Европа“. Общият размер на привлечените средства по проектите, на които е ръководител, възлиза на 989 731 лв. Участието в тези проекти допринася за развитието на научния и организационния капацитет на кандидата и свидетелства за нейната висока разпознаваемост и активност в националното и международното научно пространство.

6. Учебно-преподавателска дейност (ръководител/консултант на докторанти, обучение на студенти и др.)

Учебно-преподавателската дейност на доц. д-р Ина Йосифова Анева е свързана с подготовката на студенти, докторанти и млади учени в областта на ботаниката, екологията, фитохимията и опазването на растителното биоразнообразие. Кандидатът участва активно в обучението на студенти в Лесотехническият университет и Нов български университет, където е провеждала лекционни курсове и практически упражнения. Доц. д-р Ина Анева е съръководител на успешно защитил докторант – Борянка Трайкова, с дисертационен труд на тема „Приложение на хидропонни технологии при лечебни и консервационно значими растителни видове“, както и ръководител на докторант, отчислен с право на защита – Деница Кънчева, с тема „Биологично и фитохимично проучване на видове от р. *Thymus*, разпространени в България“. Кандидатът е изнесла и четири лекции в Аристотеловия университет в Солун, Гърция, което свидетелства за нейното международно академично присъствие и разпознаваемост. Учебно-преподавателската дейност на доц. д-р Ина Анева е в тясна връзка с нейната научноизследователска работа и допринася за подготовката на млади специалисти в областта на екологията, опазването на екосистемите и устойчивото използване на растителните ресурси.

7. Оценка на личния принос на кандидата.

Личният принос на доц. д-р Ина Йосифова Анева в представената научна продукция е ясно очертан. В значителна част от научните публикации кандидатът е първи, водещ или кореспондиращ автор, което свидетелства за нейното активно участие при формулирането на научната концепция, провеждането на изследванията, анализа и интерпретацията на резултатите. Научната дейност на кандидата се характеризира с последователност, интердисциплинарност и ясно изразен собствен научен профил в областта на екологията, опазването на екосистемите, растителното биоразнообразие и фитохимията. Особено впечатление правят разработките, свързани с опазването на лечебни и консервационно значими растителни видове, изследването на екосистемните функции и устойчивото използване на растителните ресурси. Активното участие на доц. д-р Ина Анева в национални и международни научни проекти, както и ръководството на редица научноизследователски проекти, допълнително потвърждават нейния съществен личен принос и висока научна компетентност.

8. Критични бележки и препоръки.

Представената научна продукция, справките за научните приноси и наукометричните показатели са изготвени коректно и дават ясна представа за научноизследователската дейност на доц. д-р Ина Йосифова Анева. Научните, научно-приложните и методичните приноси са оригинални и ясно очертани. Като препоръка може да се посочи задълбочаването на изследванията, свързани с екологичните аспекти на промените в растителното биоразнообразие и въздействието на климатичните промени върху природните екосистеми, както и разширяване на интердисциплинарните разработки в областта на природозащитната биология и екосистемните услуги.

9. Лични впечатления.

Личните ми впечатления от доц. д-р Ина Йосифова Анева са свързани с нейната активна научноизследователска дейност, висока професионална компетентност и последователност в развитието на научната ѝ кариера. Тя се отличава като изграден учен с ясно оформени научни интереси в областта на екологията, опазването на екосистемите, растителното биоразнообразие и фитохимията. Кандидатът демонстрира отлични умения за работа в научни колективи, активно участие в национални и международни проекти, както и успешна дейност при подготовката на млади специалисти и докторанти.

11. Заключение.

Представените материали за участие в конкурса показват, че доц. д-р Ина Йосифова Анева е утвърден учен с ясно изразен научен профил и със значими научни постижения в областта на екологията, опазването на екосистемите, растителното биоразнообразие и фитохимията. Научната продукция на кандидата е с високо качество, международна видимост и значителен брой цитирания, а наукометричните показатели значително надвишават минималните национални изисквания и критериите на Институт за гората – БАН.

Във връзка с посоченото по-горе, **предлагам доц. д-р Ина Йосифова Анева да бъде избрана за „професор“** в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“.

Дата

Член на НЖ:

Доц. д-р Пламен Глогов